

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain 61 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain 61 §:n muuttamisesta (HE 179/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö
- poliisitarkastaja Jari Pajunen, sisäministeriö
- osastopäällikkö Kimmo Pylväs, Liikenteen turvallisuusvirasto
- ylitarkastaja Juhani Ruutu, Poliisihallitus
- toimitusjohtaja Jussi Holopainen, Interrent Oy
- liikenneturvallisuusjohtaja Kalle Parkkari, Liikennevakuutuskeskus
- puheenjohtaja Sakari Kaikkonen, Ammattipätevyyskouluttajat ry
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva
- toiminnanjohtaja Sampsa Lindberg, Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry
- lakimies Sami Hämäläinen, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- puheenjohtaja Jarmo Jokilampi, Suomen Autokoululiitto ry
- asiantuntija Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- First Rent A Car Finland Oy Hertz International Franchisee
- Helkama Rent Oy
- LähiTapiola-ryhmä Oy
- OP Ryhmä

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Opetushallitus

Valiokunnan mietintö LiVM 23/2017 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että ulkomaisten ajokorttien hyväksymistä Manner-Suomessa ajamiseen laajennettaisiin. Muutos koskee muita kuin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ja Euroopan talousalueeseen liittyneissä valtioissa sekä Geneven ja Wienin tieliikennesopimukseen liittyneissä valtioissa annettuja ajokortteja. Edellytyksenä ajokortin hyväksymiselle on, että se on myönnetty Suomen tunnustamassa valtiossa. Ajokortista olisi käytävä latinalaisin kirjaimin ilmi ajokortin haltijaa ja ajo-oikeutta koskevat tiedot tai mukana olisi oltava ajokortin virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös. Ajokorttia ei hyväksyttäisi, jos ajokortin haltija olisi ajokorttia myönnettäessä asunut vakinaisesti Suomessa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä helmikuuta 2018.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä laajennetaan ulkomaisten ajokorttien hyväksymistä myös Geneven ja Wienin tieliikennesopimukseen kuulumattomien maiden ajokortteihin.

Erityisesti tällä on merkitystä matkailun ja Pohjois-Suomen turismiin liittyvien palveluiden toimintamahdollisuuksien kannalta. Esitys mahdollistaisi nykyistä paremmin esimerkiksi moottorikelkkasafareihin osallistumisen ja edistäisi pienempien turistikohteiden saavutettavuutta. Ehdotus helpottaisi myös esityksessä tarkoitetuista maista Suomeen muuttavien asemaa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että osin erilaisista liikennekulttuureista ja olosuhteista tulevien ulkomaalaisten kuljettajien määrän kasvu voi lisätä jossain määrin liikenneturvallisuusriskejä myös liikennesuoritteiden määrän lisääntymisen myötä. Ajokorttien haltijoilla saattaa olla haasteita esimerkiksi liukkaalla kelillä, pimeässä tai kylmissä olosuhteissa ajamisessa. Saadun selvityksen perusteella tätä ei kuitenkaan ole pidetty merkittävänä riskitekijänä. Valiokunta ei myöskään näe perusteita arvioida, että liikenneturvallisuus vaarantuisi esityksessä tarkoitettujen uusien maiden kuljettajien myötä enemmän kuin Geneven ja Wienin tieliikennesopimukseen kuuluvien maiden kuljettajien takia. Valiokunta kuitenkin korostaa, että ulkomaisia kuljettajia varten tulee laatia selkeää kirjallista ohjeistusta tai esimerkiksi riittävän havainnollista videomateriaalia ja muutoinkin tiedottaa ja opastaa Suomessa ajamisen erityispiirteistä ja liikenteen säännöistä. Muun muassa autovuokraamojen ja turismiin liittyvien palvelujen tarjoajien tulee pyrkiä varmistamaan, että ulkomaisilla kuljettajilla on riittävät tiedot ja osaaminen suomalaisessa liikenteessä ja Suomen olosuhteissa ajamiseen.

Valiokunta ehdottaa säännöksiin eräitä muutoksia, joilla osin rajataan, mutta myös kevennetään, sääntelyä ja yhtenäistetään sääntelyä Ruotsin ja Norjan lainsäädännön kanssa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

61 §. Muu ulkomainen ajokortti. Valiokunta ei näe tarkoituksenmukaisena, että esityksessä tarkoitetuilla ulkomaisilla ajokorteilla saisi ajaa raskaita ajoneuvoyhdistelmiä. Näin ollen valio-

Valiokunnan mietintö LiVM 23/2017 vp

kunta ehdottaa sallittuja ajokorttiluokkia rajattavaksi siten, että Suomessa voisi kuljettajaa esityksessä tarkoitettujen maiden ajokorteilla henkilöautoa, moottorikelkkaa, traktoria sekä perävauhua, jonka kokonaismassa yhdessä vetoauton kanssa yhteenlaskettuna olisi enintään 3,5 tn tai, jos kokonaismassa ylittäisi 3,5 tn, perävauunun kokonaismassa saisi olla enintään 750 kg. Valiokunta on täsmentänyt pykälän 1 momenttia siten, että säännöksessä luetellaan ne ajokorttiluokat, joihin sisältyviä ajoneuvoja säännöksen perusteella saa ajaa.

Mikäli ajokortin tietoja ei ole merkitty latinalaisilla kirjaimilla, esityksen mukaan vaadittaisiin virallinen käännös ajokortista suomen tai ruotsin kielellä. Esityksen mukaisen virallisen käännöksen voi tehdä asianmukaisen käännöstestin läpäissyt henkilö. Käytännössä kysymyksessä olisi kääntäjä, joka vastaa auktorisoitua kääntäjää. Tämän kaltainen käännös asiakirjasta varustetaan yleensä kääntäjän nimikirjoituksella ja leimalla.

Valiokunta katsoo, että erityisesti turistien tarpeiden kannalta virallisen käännöksen säännönmukainen vaatiminen on liian joustamatonta ja käytännön kannalta hankalaa. Saadun selvityksen mukaan esimerkiksi autonvuokrausyrityksillä on omia ohjelmallisia kääntäjiä, joiden käyttämisessä ei ole tullut käytännössä esille ongelmia. Valiokunta on muuttanut 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa siten, että auktorisoidun kääntäjän lisäksi voitaisiin hyväksyä myös muu luotettava käännös. Käännöksen luotettavuus arvioitaisiin käännöksen tekijän luotettavuuden perusteella. Säännöksen perusteella voitaisiin hyväksyä myös esimerkiksi sellaisen asia- ja viranomaistekstejä kääntävän kääntäjän käännös, jolta puuttuu virallinen auktorisointi, mutta jota voidaan pitää muutoin luotettavana tahona. Lisäksi säännöksessä tarkoitettu hyväksyttävä luotettava käännös voi olla esimerkiksi autovuokraamon itse käyttämän käännösohjelman tekemä käännös. Valiokunta pitää muutosta tarpeellisena muun muassa siitä syystä, että auktorisoituja kääntäjiä kaikilla esityksessä tarkoitettujen maiden kielillä ei ole Suomessa välttämättä kovinkaan helposti saatavilla. Valiokunta ehdottaa tämän lisäksi pohjoismaisen sääntelyn yhtenäistämiseksi, että käännös voisi olla suomen ja ruotsin kielen lisäksi norjan, tanskan, englannin, saksan tai ranskan kielellä.

Lisäksi valiokunta on tehnyt pykälään eräitä lakiteknisiiä muutoksia.

Valiokunta korostaa, että liikenne- ja viestintäministeriön tulee seurata ja arvioida tarkkaan sääntelyn vaikutuksia tulossa olevan turistikauden aikana. Tarvittaessa sääntelyä on mahdollista tarkistaa esimerkiksi keväällä 2018 ajokorttilain suuremman muutosesityksen käsittelyn yhteydessä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 179/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö LiVM 23/2017 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

ajokorttilain 61 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 61 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1081/2012 ja 70/2015, seuraavasti:

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muu kuin 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu Suomen tunnustamassa valtiossa myönnetty A1-, A2-, A- tai B-luokkaa vastaava kansallinen ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa, jos:

- 1) ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa;
- 2) kansallisen ajokortin malli ja ajokortin sisältämä ajo-oikeus vastaa 59 tai 60 §:ssä tarkoitettua ajokorttia taikka, kansallisen ajokortin tiedot on merkitty latinalaisin kirjaimin ja ajokortista käy ilmi sen sisältämä oikeus eri ajoneuvojen kuljettamiseen taikka kansallisen ajokortin lisäksi esitetään auktorisoidun kääntäjän tai muun luotettavan tahon käännös ajokortista ja sen sisällymästä ajo-oikeudesta suomen, ruotsin, norjan, tanskan, englannin, saksan tai ranskan kielellä;
- 3) ajokortissa käytetystä luokituksesta käy ilmi sen sisältämä ajo-oikeus;
- 3) ajokortin mukana on kuvallinen henkilöllisyysasiakirja, jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa;
- 4) ajokortin haltija täyttää ajokortin luokkaa vastaavat ikävaatimukset ja terveystaavatimukset;
- 5) ajokortti on voimassa sen myöntäneessä valtiossa.

Ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa muualla kuin Ahvenanmaalla yhden vuoden ajan ajokortin haltijan maahantulosta taikka, jos hänet on merkitty väestörekisteriin, väestörekisteriin merkitsemisestä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvontaan sovelletaan, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi ulkoasiainministeriön antaman todistuksen mukaisesti myöntää hakemuksesta ajokorttiluvan ulkomaista ajokorttia vastaavan ajokortin saamiseksi Suomessa ja luovuttaa ajokortin 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulin johtaman konsulaatin tai kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan henkilökuntaan kuuluvalla ulkomaalaiselle, joka on saapunut tätä tehtävää varten Suomeen ja tällaisen henkilön perheenjäsenelle.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ulkomaisen ajokortin perusteella annettavaan ajokorttiin on merkittävä valtio, jonka myöntämän ajokortin perusteella se on annettu. Mitä tässä pykälässä säädetään muun ulkomaisen ajokortin kelpoisuudesta ja hyväksymisestä Suomessa ei koske ajokortin kelpoisuutta ja hyväksymistä Ahvenanmaalla.

Valiokunnan mietintö LiVM 23/2017 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 7.12.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula